MONGOLIA

Treaty Series No. 22 (1992)

Agreement

between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the Mongolian People's Republic

for the Promotion and Protection of Investments

Ulan Bator, 4 October 1991

[The Agreement entered into force on 4 October 1991]

Presented to Parliament
by the Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs
by Command of Her Majesty
May 1992

LONDON: HMSO

£3.85 net

AGREEMENT

BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE

UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND AND THE GOVERNMENT OF THE MONGOLIAN PEOPLE'S REPUBLIC FOR THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of The Mongolian People's Republic;

Desiring to create favourable conditions for greater investment by nationals and companies of one State in the territory of the other State;

Recognising that the encouragement and reciprocal protection under international agreement of such investments will be conducive to the stimulation of individual business initiative and will increase prosperity in both States;

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

- (a) "investment" means every kind of asset and in particular, though not exclusively, includes:
  - (i) movable and immovable property and mortgages, liens and any other property rights;
  - (ii) shares in and stock and debentures of a company and any other form of participation in a company;
  - (iii) claims to money or to any performance under contract having a financial value;
  - (iv) intellectual property rights, goodwill, technical processes and know-how;
  - (v) business concessions conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.

A change in the form in which assets are invested does not affect their character as investments and the term "investment" includes all investments, whether made before or after the date of entry into force of this Agreement;

- (b) "returns" means the amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profits, interest, dividends, royalties and fees;
- (c) "nationals" means:
  - (i) in respect of the United Kingdom: physical persons deriving their status as United Kingdom nationals from the law in force in the United Kingdom;
  - (ii) in respect of the Mongolian People's Republic: all individuals having the rights of citizens of the Mongolian People's Republic.
- (d) "companies" means:
  - (i) in respect of the United Kingdom: corporations, firms and associations incorporated or constituted under the law in force in any part of the United Kingdom or in any territory to which this Agreement is extended in accordance with the provisions of Article 12;
  - (ii) in respect of the Mongolian People's Republic: companies and other business enterprises incorporated or constituted in accordance with the laws of the Mongolian People's Republic provided they are competent under those laws to make investments in the territory of the other Contracting Party.
- (e) "territory" means:
  - (i) in respect of the United Kingdom: Great Britain and Northern Ireland, including the territorial sea and any maritime area situated beyond the territorial sea of the United Kingdom which has been or might in the future be designated under the national law of the United Kingdom in accordance with international law as an

area within which the United Kingdom may exercise rights with regard to the sea-bed and subsoil and the natural resources and any territory to which this Agreement is extended in accordance with the provisions of Article 12:

(ii) in respect of the Mongolian People's Republic: the territory of the Mongolian People's Republic.

ARTICLE 2

Promotion and Protection of Investment

- (1) Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for nationals or companies of the other Contracting Party to make investments in its territory, and, subject to its right to exercise powers conferred by its laws, shall admit such investments.
- (2) Investments of nationals or companies of each Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party. Neither Contracting Party shall in any way impair by unreasonable or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments in its territory of nationals or companies of the other Contracting Party. Each Contracting Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments of nationals or companies of the other Contracting Party.

ARTICLE 3

National Treatment and Most-favoured-nation Provisions

- (1) Neither Contracting Party shall in its territory subject investments or returns of nationals or companies of the other Contracting Party to treatment less favourable than that which it accords to investments or returns of its own nationals or companies or to investments or returns of nationals or companies of any third State.
- (2) Neither Contracting Party shall in its territory subject nationals or companies of the other Contracting Party, as regards their management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, to treatment less favourable than that which it accords to its own nationals or companies or to nationals or companies of any third State.

ARTICLE 4

Compensation for Losses

- (1) Nationals or companies of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency or civil disturbances shall, as regards compensation, restitution, indemnification or other forms of settlement, be accorded by the latter Contracting Party treatment no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own nationals or companies or to nationals or companies of any third State. Any payments made under this Article shall be freely transferable.
- .(2) Without prejudice to paragraph (1) of this Article, nationals and companies of one Contracting Party who in any of the situations referred to in that paragraph suffer losses in the territory of the other Contracing Party resulting from
- (a) requisitioning of their property by its armed forces or authorities, or
- (b) destruction of their property by its armed forces or authorities, which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation, shall be accorded restitution or adequate compensation. Resulting payments shall be freely transferable.

ARTICLE 5

Expropriation

(1) Investments of nationals or companies of either Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose related to the internal

needs of that Party on a non-discriminatory basis and against prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall amount to the real value of the expropriated investment immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier, shall include interest at a normal commercial rate until the date of payment, and shall be freely transferable. Such compensation shall be made without delay and be effectively realisable. The national or company affected shall have a right, under the law of the Contracting Party making the expropriation, to prompt review, by a judicial or other independent authority of that Party, of his or its case and of the valuation of his or its investment in accordance with the principles set out in this paragraph.

(2) Where a Contracting Party expropriates the assets of a company which is incorporated or constituted under the law in force in any part of its own territory, and in which nationals or companies of the other Contracting Party own shares, it shall ensure that the provisions of paragraph (1) of this Article are applied to the extent necessary to guarantee prompt, adequate and effective compensation in respect of their investment to such nationals or companies of the other Contracting Party who are owners of those shares.

ARTICLE 6

Repatriation of Investment and Returns

Each Contracting Party shall in respect of investments guarantee to nationals or companies of the other Contracting Party the unrestricted transfer of their investments and returns. Transfers shall be effected without delay in the convertible currency in which the capital was originally invested or in any other convertible currency agreed by the investor and the Contracting Party concerned. Unless otherwise agreed by the investor transfers shall be made at the rate of exchange applicable on the date of transfer pursuant to the exchange regulations in force.

ARTICLE 7

Exceptions

The provisions of this Agreement relative to the grant of treatment not less favourable than that accorded to the nationals or companies of either Contracting Party or of any third State shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the nationals or companies of the other the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from

- (a) any existing or future customs union or similar international agreement to which either of the Contracting Parties is or may become a party, or
- (b) any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation.

ARTICLE 8

Settlement of Disputes between an Investor and a Host State

- (1) Disputes between a national or company of one Contracting Party and the other Contracting Party concerning an obligation of the latter under this Agreement in relation to an investment of the former which have not been amicably settled shall, after a period of six months from written notification of a claim, be submitted to international arbitration if the national or company concerned so wishes.
- (2) Where the dispute is referred to international arbitration, the national or company and the Contracting Party concerned in the dispute may agree to refer the dispute either to:
- (a) the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (having regard to the provisions, where applicable, of the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington DC on 18 March 1965¹ in the event that the Mongolian People's Republic becomes a party to this Convention, and the Additional Facility for the Administration of Conciliation, Arbitration and Fact-Finding Proceedings); or

¹Treaty Series No. 25 (1967), Cmnd. 3255.

(b) an international arbitration or ad hoc arbitral tribunal to be appointed by special agreement or establishment under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law.

If after a period of six months from written notification of the claim there is no agreement to one of the above alternative procedures, the dispute shall at the request in writing of the national or company concerned be submitted to arbitration under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law as then in force. The parties to the dispute may agree in writing to modify these Rules.

(3) Nothing in this Article shall be construed to prevent the parties to the dispute from agreeing upon any other form of arbitration or procedure for settlement of their disputes which they consider appropriate.

ARTICLE 9

Disputes between the Contracting Parties

- (1) Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should, if possible, be settled through diplomatic channels.
- (2) If a dispute between the Contracting Parties cannot be settled, after six months it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitral tribunal.
- (3) The arbitral tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the tribunal. The appointed members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed as the Chairman of the tribunal. The Chairman shall be appointed within two months from the date of appointment of the two other members.
- (4) If within the periods specified in paragraph (3) of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make such appointments. If the President is a national of either Contracting Party or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice-President is a national of either Contracting Party or if he too is prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.
- (5) The arbitral tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the cost of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties, and this award shall be binding on both Contracting Parties. The tribunal shall determine its own procedure.

ARTICLE 10

Subrogation

(1) If one Contracting Party or its designated Agency makes a payment under an indemnity given in respect of an investment in the territory of the other Contracing Party, the latter Contracting Party shall recognise the assignment to the former Contracing Party or its designated Agency by law or by legal transaction of all the rights and claims of the Party indemnified and that the former Contracting Party or its designated Agency is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of subrogation, to the same extent as the Party indemnified.

- (2) The former Contracting Party or its designated Agency shall be entitled in all circumstances to the same treatment in respect of the rights and claims acquired by it by virtue of the assignment and any payments received in pursuance of those rights and claims as the Party indemnified was entitled to receive by virtue of this Agreement in respect of the investment concerned and its related returns.
- (3) Any payments received in non-convertible currency by the former Contracting Party or its designated Agency in pursuance of the rights and claims acquired shall be freely available to the former Contracting Party for the purpose of meeting any expenditure incurred in the territory of the latter Contracting Party.

ARTICLE 11

Application of other Rules

If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain rules, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such rules shall to the extent that they are more favourable prevail over the present Agreement.

ARTICLE 12

Territorial Extension

At the time of signature of this Agreement, or at any time thereafter, the provisions of this Agreement may be extended to such territories for whose international relations the Government of the United Kingdom are responsible as may be agreed between the Contracting Parties in an Exchange of Notes.

ARTICLE 13

Entry into Force

This Agreement shall enter into force on the date of signature.

ARTICLE 14

Duration and Termination

This Agreement shall remain in force for a period of ten years. Thereafter it shall continue in force until the expiration of twelve months from the date on which either Contracting Party shall have given written notice of termination to the other. Provided that in respect of investments made whilst the Agreement is in force, its provisions shall continue in effect with respect to such investments for a period of twenty years after the date of termination and without prejudice to the application thereafter of the rules of general international law.

In witness whereof the undersigned, duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in duplicate at Ulan Bator this 4th day of October 1991 in the English and Mongolian languages, both texts being equally authoritative.

For the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland:

For the Government of the Mongolian People's Republic:

A. B. MOREY

H. BEHBAT

ХЭРЭНГЭ ОРУУЛАЛТЫГ ХЭХҮҮЛЭН ДЭМЛЭХ, ХАМГААЛАХ ТУХАЙ ИХ БРИТАНИ, УМАРД ИРЛАНДЫН НЭГДСЭН ВАНТ УЛСЫН ЗАСТИЙН ГАЗАР,БҮГД НАИРАМДАХ МОНГОЛ АРД УЛСЫН ЗАСТИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР

Их Британи, Умард Ирландын Нэгдсэн Вант Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улсын Засгийн газар,

нэг улсын нутагт нөгөө улсын иргэд болон компаниас хөрөнгө оруулах хэмжээг нэмэгдүүлэхэд тааламжтай нөхцөл бүрдүүлэхийг хүсч.

ийнхүү хөрөнгө оруулах явдлыг олон улсын гэрээгээр хөхүүлэн дэмжиж, харилцан хамгаалах нь хувь хүмүүсийн ажил хэргийн санаа-чилгыг өрнүүлэхэд түлхэц өгч улмаар хоёр улсын хөгжлийг урагш-луулна гэдгийг хүлээн зөвшөөрч,

доорх зүйлийг хэлэлцэн тохиров.

Нэгдүгээр зүйл

Нэр томъёо

эт трестискей хахенс

а/"Хөрөнгө оруулалт" гэсэн нэр томъёонд бүх төрлийн үнэ өртөг бүхий тухайлбал дараах зүйл орно.Гэвч зөвхөн үүгээр хяз-гаарлахгүй.Үүнд:

I/Хоплох ба үл ходлох эд хоронго, мөн дэнчин, барьцаалах эрх, барьцаа зэрэг өмчийн аливаа бусад эрх,

2/Компанийн хувьцаа, чнэт цаас, облигац болон компанид оролцох аливаа бусац хэлбэр,

З/Менген телбер болон санхүүгийн үнэлгээ бүхий аливаа ажиллагааг контрактын цагуу шаарцах эрх,

4/Оюуны өмчийн эрх, компанийн нэр хүнд, техникийн ажилбар, ноу-хау,

5/Хууль тогтоом эсхүл контрактын дагуу олгосон ажил хэрэг эрхлэх зөвшөөрлүүд /концесс/, тэдгээрийн дотор байгалийн баял-гийг хайх, олборлох, боловсруулах буюу ашиглах зөвшөөрлийг тус тус хэлнэ.

Херенге оруулалтаар хийсэн үнэ өртөг бүхий зүйлийн хэлбэр өөрчлөгдөх явдал нь тэдгээрийн хөрөнгө оруулалтын хувьд агуулж буй шинж чанарт нөлөөлөхгүй бөгөөд "Хөрөнгө оруулалт" гэсэн нэр томъёо нь энэхүү Хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болохоос өмнө болон хойно хийсэн бүх хөрөнгө оруулалтад нэг адил хамаарна;

б/"Өгөөж" гэсэн нэр томъёо нь хэдий зөвхөн энд дурдсанаар хязгаарлагдахгүй боловч, тухайлбал, ашиг, хүү, ногдол ашиг, роялти шан харамж болон шагнал зэрэг хөрөнгө оруулалтын үр дүнд олсон орлогыг хэлнэ;

в/"Иргэд" гэсэн нэр томъёо нь:

- І. Нэгдсэн Вант Улсын хувьд: Нэгдсэн Вант Улсад хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжийн дагуу Нэгдсэн Вант Улсын иргэний эрх бүхий бие хүнийг хэлнэ.
- 2.Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улсын хувьд: Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улсын иргэний эрх бүхий хувь хүнийг хэлнэ.

г/"Компани" гэсэн нэр томъёо нь:

І. Нэгдсэн Вант Улсын хувьд: Нэгдсэн Вант Улсын нутгийн аль ч хэсэг эсхүл Арван хоёрдугаар зүйлийн заалтын дагуу энэхүү Хэлэл- цээрт хамрагдсан аль ч нутагт хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтосыжийн дагуу бүртгэгдсэн буюу байгуулагдсан корпораци, бирм болон нэгдийг хэлнэ.

2.Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улсын хувьд: Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улсад хүчин төгөлцөр үйлчилж буй хууль тогтоомжийн дагуу

байгуулагдсан буюу бүртгэгдсэн бөгөөд эдгээр хууль тогтоомжийн дагуу Хэлэлдэн тохирогч нөгөө Талын нутагт хөрөнгө оруулах эрх бүхий компани, бирм болон бусад аж ахуйн нэгжийг хэлнэ.

д/"Нутаг" гэсэн нэр томъёо нь:

- І.Нэгдсэн Вант Улсын хувьд: Их Британи болон Умард Ирланд түүнчлэн нутаг дэвсгэрийн ус, мөн Нэгдсэн Вант Улсын нутаг дэвсгэрийн усны гадна оршдог боловч Нэгдсэн Вант Улсаас ёроол, хэвлий болон байгалийн баялгийнх нь талаарх эрхээ эдэлж болохыг олон улсын эрх зүйд нийцсэн Нэгдсэн Вант Улсын хууль тогтоомжоор зөвшөөрсөн буюу цаашид зөвшөөрч болох далай тэнгисийн аль ч бүс нутаг, тэрчлэн Арван хоёрдугаар зүйлийн заалтын дагуу энэхүү Хэлэлцээрт хамрагдсан аль ч нутгийг хэлнэ.
- 2.Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улсын хувьд: Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улсын нутгийг хэлнэ.

Хоёрдугаар зүйл

Хөрөнгө оруулалтыг хөхүүлэн дэмжих, хамгаалах

- І.Хэлэлцэн тохирогч нэг Тал өөрийн нутагт Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэд буюу компаниас хөрөнгө оруулах явцлыг хөхүүлэн дэмжиж, тааламжтай нөхцөл бүрдүүлэх бөгөөд тийнхүү оруулсан хөрөнгийг хууль тогтоомжоор олгогдсон эрхийнхээ хүрээнд хүлээн зөвшөөрнө.
- 2.Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэд буюу компаниас Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутагт хийсэн хөрөнгө оруулалтад ямагт шу-дарга, эрх тэгш хандах бөгөөд тэдгээрийг бүрэн хамгаалж аюулгүй байдлыг нь хангана.Хэлэлцэн тохирогч аль ч Тал Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэд буюу компаниас түүний нутагт оруулсан хөрөнгөө эзэмших, ашиглах буюу захиран зарцуулахад үндэслэлгүй арга хэмжээ

авах буюу ялгаварлан гадуурхах замаар ямар нэгэн саац тотгор учруулахгүй. Хэлэлцэн тохирогч нэг Тал Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэд буюу компаниас оруулсан хөрөнгийн талаар хүлээвэл зохих аливаа үүргээ дагаж биелүүлнэ.

Гуравдугаар зүйл

Үндэсний болон нэн тааламжтай үндэстний нөхцөл

- І.Хэлэлцэн тохирогч аль ч Тал нутагтаа өөрийн эсхүл гуравдагч аливаа улсын иргэд буюу компанийн хөрөнгө оруулалт буюу түүний өгөөжид олгодгоосоо дутуугүй тааламжтай нөхцөлийг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэд буюу компанийн хөрөнгө оруулалт буюу түүний өгөөжид олгоно.
- 2.Хэлэлцэн тохирогч аль ч Тал нь нутагтаа хөрөнгө оруулалтыг эзэмших,ашиглах буюу захиран зарцуулахтай холбогдсон асуудлаар өөрийн эсхүл гуравдагч аливаа улсын иргэд буюу компанид олгодгоосоо дутуугүй тааламжтай нөхцөлийг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэд буюу компанид олгоно.

Дөрөвдүгээр зүйл

Хохирлыг нөхөн төлөх

Т.Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэд буюу компаниас Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутагт оруулсан хөрөнгөд Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутагт дайн, зэвсэгт болон бусад мөргөлдөөн буюу үндэсний онцгой байдал зарлах, үймээн самуун дэгдсэнээс хохирол учранад хүрвэл Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Тал учирсан кохирлыг нөнөн төлөх, арилгах, хөрөнгийг аюулаас сэрэлшлэх буюу хохирлыг зохицуулантай холбогдсон бусад асуудлаар өөрийн эсхүл гуравдагч аливаа улсын иргэд буюу компанид олгодгоосоо дутуугүй тааламитай нөхцөлийг кохирол учирч буй иргэд буюу компанид олгоно.Энэ зүйнийн дагуу хийсэн аль ч төлбөрийг чөлөөтэй гуйвуулна.

2.Хэлэгцэн тохирогч нөгөө Талын нутагт I дүгээр заалтад дурдсан нөхцөл байшын аль нэгэнд дараах шалтгааны улмаас хохн-рол үзэж буй Хэлэлцэн тохирогч Талын иргэд буюу компанийн хохир-лыг арилгах буюу түүнтэй тэнцэх хэмжээний нөхөн төлбөр хийх бөгөөд энэ нь дээрх заалтад үл харшылна. Үүнд:

а/тэдгээрийн өмчийг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын зэвсэгт хүчээр буюу эрх мэдэл бүхий байгууллагын шийдвэрээр дайчлан авсан;

о/тэдгээрийн өмчийг элдэв тулалдаан буюу цаг чеийн байдлаас шаардагдаагүй байхад Хэлэлцэн тохирогч Талын зэвсэгт хүчээр буюу эрх мэдэл бүхий байгууллагын шийдвэрээр эвдэж гэмтээсэн бол үүнээс үүдсэн төлбөрийг чөлөөтэй гуйвуулна.

Тавдугаар зүйл

Дайчлан гаргуулах

І.Хэлэлпэн тохирогч тухайн Талын дотоод хэрэгцээ шаардлагатай холбогдсон нийгмийн эрх ашгийн үүднээс үл ялгаварлан гадуурхах үндсэн дээр, хохирлыг цаг хугацаанд нь үр ашигтай бүрэн хэмжээгээр нөхөн төлөх нөхцөлтэйгээс бусад тохиолдолд Хэлэлцэн хирогч нэг Талын иргэд буюу компаниас нөгөө Талын нутагт оруулсан хөрөнгийг улсын өмчлөлд авах, дайчлан гаргуулах эсхүл улсын емчлелд авах буюу дайчлан гаргуулахтай /цаашид дайчлан гаргуулах гэх/ ижил төстэй бусад арга хэмхээнд хамааруулахгүй. Нөхөн төлбөрийн хэмхээ нь тухайн хөрөнгийг дайчлан гаргуулсан эсхүл хөрөнгө дайчлан гаргуулах тухай мэдээ нийтийн хүртээл болсны аль урдах хугацааны өмнөх ченйн жинхэнэ өртөгтэй дүйх бөгөөд төлбөр кийк хүртэлх хугацааны хүүг арилжааны ердийн ханшаар тооцож олгоно. Толборийг хойш тавилгий хийх бөгөөц түүнийг чр ашигтай зарнуулах, челеетой гуйвуулах болошжтой байна. Колбегцох иргэд буюу компани нь тухайн хэрэг болон хөрөнгийн үнэлгээтэй холбогцсон асуудлыг дайчлан гаргуулж буй Хэлэлцэн токирогч Талын кууль тогтоокжийн цагуу энэ заалтад дурдсан зарчмын индсэн цээр тухайн Талын шүүк буюу көнглөнгийн бусац байгууллагаар цаг алдалгүй хянуулах эрхтэй байна.

2.Хэлэлцэн тохирогч аливаа Тал түүний нутгийн аль ч хэсэгт хүчин төгөлдөр үйлчиж буй хууль тогтоомжийн дагуу бүртгэгдсэн буюу байгуулагдсан бөгөөд Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэд буюу компани хувьцааг нь эзэмшдэг компанийн үнэ өртөг бүхий зүйлийг дайчлан гаргуулж байгаа бол тухайн хувьцааг эзэмшиж буй Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэд буюу компанийн оруулсан хөрөнгийн хувьд нөхөн төлбөрийг хойш тавилгүй зохих хэмжээгээр үр ашигтай хийх явдлыг баталгаажуулах нөхцөлөөр Т дүгээр заалтыг хэрэгжүүлэх явдлыг хангана.

Зургадугаар зүйл

Херенге оруулалт, түүний өгөөжийг эгүүлэн гаргах

Хэлэлцэн тохирогч нэг Тал Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэд буюу компаниас оруулсан хөрөнгө болон түүний өгөөжийг ямарваа хязгаарлалтгүй гуйвуулах баталгааг эдгээр иргэд буюу компанид олгоно. Туйвуулгыг анх хөрөнгө оруулсан чөлөөт валют буюу хөрөнгө оруулагч болон холбогдох Хэлэлцэн тохирогч Талын тохиролцсон бусад аль ч чөлөөт валютаар хойш тавилгүй хийнэ. Хөрөнгө оруулагч өөрөөр тохироогүйгээс бусад тохиолдолд гуйвуулгыг хүчин төгөлдөр үйлчилж буй валютын дүрэм журмын дагуу тухайн өдрийн валютын ханшаар тооцож хийнэ.

Долцугаар зүйл

Тусгай заалт

Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талц буюу гуравдагч аливаа улсын иргэд буюу компанид олгодгоос цутуугүй тааламтай нөхцөл олгох тукай энэхүү Хэлэлцээрийн заалтыг Хэлэлцэн томгорч нэг Талаас нөгөө Талын иргэд буюу компанид дараах зүйлээс үүдсэн нохцөл, хөнгөлөлт буюу давуу тамын ашгийг хамруулах мэтээр тайлбарлам болох-

гуй. Үүнд:

а/одоо байгаа болон цаашид байгуулагдах бөгөөд Хэлэлцэн тохирогч аль ч Тал гишүүн нь буюу гишүүнээр элсэж болох гаалийн аливаа холбоо эсвэл түүнтэй адилтгах олон улсын хэлэлцээр;

о/татвартай бүхэлцээ буюу зарим хэсгээрээ холбоотой олон улсын ямарваа хэдэлцээр буюу тохиролцоо эсхүл дотоодын аливаа хууль тогтоомж.

Наймдугаар зүйл

Херенге оруулагч болон херенге оруулсан улсын хоорондын маргааныг шийдвэрлэх

- І.Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэд буюу компани болон Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хооронд энэхүү Хэлэлцээрээр хүлээсэн үүргээс үүдэн, тухайн иргэд буюу компаниас оруулсан хөрөнгөтэй холбогдон гарсан бөгөөд бичгээр гомдол гаргаснаас хойш 6 сарын дараа эвийн журмаар шийдвэрлэж чадаагүй маргааныг тухайн иргэд буюу компани хүсвэл олон улсын арбитрт мэдүүлнэ.
- 2. Маргааныг олон улсын арбитрт мэдүүлж байгаа тохиолдолд маргаанд оролцогч иргэд буюу компани болон Хэлэлцэн тохирогч Тал нь түүнийг дараах байгууллагуудын аль нэгэнд мэдүүлэхээр тохиролцож болно. Үүнд:

а/Хөрөнгө оруулалтын маргааныг шийдвэрлэх олон улсын төв
/Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улс нэгдэн орж байгаа тохиолдолд Вашингтонд 1965 оны 3 дугаар сарын 18-наас эхлэн гарын үсэг зурахад
нээлттэй байгаа Улс болон бусад улсын иргэдийн хоорондын хөрөнгө
оруулалтын маргааныг шийдвэрлэх тухай Конвенц, мөн түүнчлэн эвийн
болон арбитрын журмаар маргаан шийдвэрлэх, судалгаа хийх цэгийн
тухай нэмэгдэл журмын холбогдох заалтыг харгалзам,

б/тусгай кололцоорийн дагуу томмлеон буюу НУБ-ик олон

улсын худалдааны эрхийн компесын арбитрын цүрмийн дагуу байгуулсан олон улсын арбитр буюу арбитрын ad hoc шүүх.

Бичгээр гомдол гаргаснаас хойш 6 сарын дотор дээрх дэгүүдийн аль нэгийг сонгох талаар тохиролцоонд хүрч чадаагүй байвал мар-гааныг холбогдох иргэд буюу компанийн хүсэлтээр тухайн үед хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй НҮБ-ын Олон улсын худалдааны эрхийн комиссын Арбитрын Дүрмийн дагуу арбитрт мэдүүлнэ. Маргаанд оролцогч талууд энэхүү дүрмийг шинэчлэх талаар бичгээр тохиролцож болно.

Маргаани оролцогч талууд өөр хоорондын маргааныг шийдвэрлэх арбитрын журам болон дэгийг бусад аль ч хэлбэрээр тохиролцох явд-лыг үгүйсгэсэн мэтээр энэ зүйлийн заалтыг тайлбарлаж болохгүй.

Есдүгээр зүйл

<u>Хэлэлцэн тохирогч Талуудын</u> <u>хоорондын маргаан</u>

- I.Хэлэлцэн тохирогч Талуудын хооронд энэхүү Хэлэлцээрийг тайлбарлах, дагах мөрдөхтэй холбогдсон асуудлаар үүссэн маргааныг юуны өмнө дипломат шугамаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэнэ.
- 2.Хэлэлцэн тохирогч Талуудын хооронд үүссэн маргааныг 6 сарын дотор ийнхүү шийдвэрлэх чадаагүй бол түүнийг Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын саналаар арбитрын шүүхэд мэдүүлнэ.
- З.Арбитрин шүүхийг маргаан гарах бүрт дараах журмаар бай-гуулна. Хэлэлцэн тохирогч Тал бүр арбитрт мэдүүлсэн тухай мэ-дээлэл хүлээн авснаас хойш хоёр сарын дотор шүүхийн нэг нэг гишүүнийг томилно. Томилогдсон хоёр гишүүн нь гуравдахь орны иргэнийг арбитрин шүүхийн даргаар сонгон авах богөөд тэр нь Хэлэлцэн тохирогч хоёр Талаас баталсны дараа томилогдоно. Даргыг хоёр гишүүн томилогдсон өдрөөс хойш хоёр сарын дотор томилно.

- 4.Хэрэв З дахь заалтац дурцсан хугацаанд томилолт хийгдээгүй бөгөөд өөрөөр тохиролцоогүй бол Хэлэлцэн тохирогч аль ч Тал Олон улсын шүүхийн даргад хандаж шаарцлагатай томилолт хийхийг хүсч болно. Дарга Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын иргэн эсхүл бусад шалтгаанаар дээрх үүргийг гүйцэтгэх боломжгүй байвал шаарцлага— тай томилолт хийхийг дэд даргаас хүснэ.Хэрэв дэд дарга Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын иргэн эсхүл мөн л бусад шалтгаанаар дээрх үүргийг гүйцэтгэх боломжгүй бол Хэлэлцэн тохирогч аль ч Талын иргэн биш бөгөөд Олон улсын шүүхийн удаахь зиндааны гишүүнээс шаардлагатай томилолт хийхийг хүснэ.
- 5. Арбитрын шүүхийн шийдвэрийг олонхийн саналаар гаргана. Түүний шийдвэрийг Хэлэлцэн тохирогч Талууд заавал биелүүлэх үүрэгтэй. Хэлэлцэн тохирогч Тал бүр өөрийн сонгосон арбитрын шүүхийн гишүүн болон арбитрын явцад өөрийгөө төлөөлөхтэй холбогдсон зардлыг хариуцна. Даргын болон үлдэж буй бусад зардлыг Хэлэлцэн тохирогч Талууд тэнцүү хувааж төлнө. Гэвч арбитрын шүүх зардлын дийлэнх хэсгийг аль нэг талд ногдуулах тухай заалтыг шийдвэртээ тусгаж болох бөгөөд уг шийдвэрийг Хэлэлцэн тохирогч Талууд заавал биелүүлэх үүрэгтэй. Шүүх өөрийн дэгийг тогтооно.

Аравдугаар зүйл

Эрх шилжих

- Т.Хэрэв Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Тал буюу түүний томилсон агент Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутагт оруулсан хөрөнгөд олгосон баталгаанихаа дагуу толбөр толж байгаа бол төлбөр авч буй талын бүх эрх болон шаардах эрх төлбөр төлж байгаа Хэлэлцэн тохирогч Тал буюу түүний томилсон агентад хууль зүйн дагуу эсхүл хууль ёсин хэлцийн дагуу шилжих бөгөөд Хэлэлцэн тохирогч тухайн Тал буюу түүний томилсон агент эдгээр эрх болон шаардах эрхээ төлбөр авсан талын нэг ацыл эдэлж болохиг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Тал нь хүлээн зовшөөрнө.
  - 2. Хэлэлцэн тохирогч тухайн Тал буюу түүний толылсон агент нь

дурдсан эрх болон шаардах эрхийнхээ талаар толбор авсан талын эдэлбэл зохих байсан нөхцөлийг аль ч тохиолдолд эдэлж, энэхүү Хэлэлцээрийн дагуу оруулсан хөрөнгө болон түүний өгөөжөөс үүд-сэн бөгөөд дээрх эрх болон шаардах эрхийн дагуу хийгдэх аливаа төлбөрийг авах эрхтэй байна.

З. Дурдсан эрх буюу шаардах эрхийн дагуу Хэлэлдэн тохирогч тухайн Тал буюу түүний томилсон агентин авсан төлбөрийг чөлөөт валютаар хийгээгүй байвал Хэлэлдэн тохирогч тухайн Тал нь уг мөнгийг Хэлэлдэн тохирогч нөгөө Талын нутагт гарч буй зардлаа нөхөхөд саадгүй зардуулах боломжтой байна.

Арван нэгдүгээр зүйл

Бусац дүрэм журмыг баримтлах

Хэрэв Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын хууль тогтоомх эсхүл Хэлэлцэн тохирогч Талуудаас олон улсын эрх зүйн дагуу энэхүү Хэ- лэлцээрт нэмэлт болгон хүлээсэн буюу цаашид хүлээж болох үүргүүд нь Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хөрөнгө оруулалтад энэхүү Хэлэл- цээрт дурдсанаас илүү тааламхтай нөхцөл олгож байгаа нийтлэг болон тодорхой заалттай бол эдгээр заалтыг энэхүү Хэлэлцээрээс илүү тааламхтай нөхцөл тогтоосон хэсэгт нь дагах мөрдөнө.

Арван хоёрдугаар зүйл

Хэлэлцээрийн үйлчлэх нутаг

Энэхүү Хэлэлцээрт гарын үсэг зурах үед буюу түүнээс хойшхн аль ч хугацаанц Хэлэлцэн тохирогч Талууцын хооронц нот бичиг солилцок замаар энэхүү Хэлэлцээрийн заалтууцыг Нэгдсэн Бант Улсын Засгийн газар гадаац харилцааг нь төлөөлөн хариуцдаг нутагт хамааруулж болно.

Арван гуравцугаар зүйл

Хэлэлцээр хүчин төгөлцөр болох

Энэхүү Хэлэлцээр нь түүнд гарын үсэг зурсан өдөр хүчин тө-гөлцөр болно.

Арван дөрөвдүгээр зүйл

<u>Жэлэлцээрийн Үйлчлэх хугацаа, түү</u> нийг цуусгавар болгох нь

Энэхүү Хэлэлцээр IO жилийн хугацаанд хүчинтэй байна.Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Тал түүнийг дуусгавар болгох тухайгаа I2 сарын өмнө бичгээр мэдэгдээгүй бол Хэлэлцээр цаашид ч хүчин төгөлдөр хэвээр байна.Энэхүү Хэлэлцээрийг хүчинтэй байх үед оруулсан хөрөнгийн хувьд түүний заалтууд нь Хэлэлцээр хүчингүй болсноос хойш 20 жилийн хугацаанд мөрдөгдөх бөгөөд түүнээс цаашхи хугацаанд олон улсын эрх зүйн нийтлэг хэм хэмжээг мөрдөх явдлыг үгүйсгэхгүй болно.

Дараах хүмүүс тус тусын Засгийн газраас зохих ёсоор олгогдсон эрхийн дагуу дээр дурдсаныг нотлон энэхүү Хэлэлцээрт гарын үсэг зурав.

Хэлэлцээрийг Улаанбаатар хотноо I99I оны 10 **дэгээр сарын** 4-ный өтүс бүр англи, монгол хэлээр хоёр эх хувь үйлдсэн бөгөөд эх хувиуд нь адил хүчинтэй байна.

IX BPMTAHI, J.MAPH MPHAHLIH HƏTACƏH BAHT YJICLIH SACTMAH FASPEIT TƏJIQQJER EYTU HAMPAHIAN MOHFOJ APU YJICHH BACITHH PASPHI TOJIOOJII

A. B. MOREY

H. BEHBAT

HMSO publications are available from:

HMSO Publications Centre

(Mail, fax and telephone orders only)
PO Box 276, London SW8 5DT
Telephone orders 071-873 9090
General enquiries 071-873 0011
(queuing system in operation for both numbers)
Fax orders 071-873 8200

HMSO Bookshops

49 High Holborn, London, WCIV 6HB
071-873 0011 Fax 071-873 8200 (counter service only)
258 Broad Street, Birmingham, B1 2HE
021-643 3740 Fax 021-643 6510
Southey House, 33 Wine Street, Bristol, BS1 2BQ
0272 264306 Fax 0272 294515
9-21 Princess Street, Manchester, M60 8AS
061-834 7201 Fax 061-833 0634
16 Arthur Street, Belfast, BT1 4GD
0232 238451 Fax 0232 235401
71 Lothian Road, Edinburgh, EH3 9AZ
031-228 4181 Fax 031-229 2734

HMSO's Accredited Agents (see Yellow Pages)

